

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Den christelige Kamp. Prædiken paa eenogtyvende Trinitatis-Søndag 1825

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Den christelige Kamp. Prædiken paa eenogtyvende Trinitatis-Søndag 1825", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Aarhus Universitet, Det Teologiske Fakultet. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1825_421A-intro-shoot-idm98.pdf (tilgået 28. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Hovedtemaer

Grundtvig blev stødt over at blive regnet blandt "Christi Korsers Fiender" og tog til genmæle den følgende søndag i sin aftensangsprædiken i Vor Frelsers Kirke. Prædikenen blev efterfølgende trykt under titlen *Den christelige Kamp*. Hvis *Kirkens Gienmæle* havde givet folk et billede af Grundtvig som en ivrig, nærmest fanatisk forkæmper for kristendommen, en zelot, så forstærkede *Den christelige Kamp* kun dette billede. Prædikenen er én lang opfordring til kamp, en *åndelig* kamp vel at mærke, mod de fjendtlige magter, der truer kristendommen. Kamptemaet er hentet fra epistelteksten, Ef 6,10-17. Det var kutyme at prædike over dagens episteltekst ved aftensangen, jf. *Danmarks og Norgis Kirke-Ritual 1685*, s. 15. Ef 6,10-17 var desuden et bibelsted, som Grundtvig havde henvist flittigt til i tidligere prædikener, bl.a. i *Dimisprædikenen* (1810) og *Hvorfor kaldes vi Lutheraner?* (1812).

Grundtvig indleder med at tage afstand fra Mynsters tale om mildhed og sagtomdighed. Mynster vil måske nok høste "Verdens Pris [dvs. ros]" (s. 4) for sine synspunkter, men i Grundtvigs optik er det blot et udtryk for, at Mynster selv taler 'af verden', dvs. på en måde, der står Gud imod. *Den christelige Kamp* er præget af en stærk dualisme i sin kontrastering af 'verden' på den ene side og Gud og de troende på den anden. Grundtvig trækker her på Johannesevangeliets fremstilling af fjendskabet mellem verden og de troende og det nødvendige had imellem disse.

Hovedargumentet i prædikenen er, at fjendskabet mellem Gud og verden gør kampen nødvendig. Den kristne er nødt til at kæmpe, hvis han vil holde fast i sandheden og ikke som en kryster flygte fra Kristus (s. 5). Grundtvig tager (med adresse til Mynster) afstand fra dem, der blot sidder med hænderne i skødet i stedet for at træde op mod fjenden (s. 5). Han kritiserer dem, der "raabe Fred, hvor der er ingen Fred" (s. 11), og han antyder, at de i virkeligheden prædiker sagtomdighed og mildhed for at skjule deres egen lunkenhed (s. 12).

Grundtvig understreger, at det ikke er en synlig, men en *usynlig* fjende, den kristne har at kæmpe mod. Det er "en onskabsfuld Aandelighed", som skal bekæmpes (s. 7). Kampen er både en ydre kamp mod det hovmod og den vantro og ligegyldighed, som den kristne møder i verden, og en indre kamp mod synden, mod "Slangen i Barmen" (s. 9). Eftersom kampen er åndelig, skal den udkæmpes med tilsvarende åndelige stridsvåben (s. 11), dvs. ved at føre Guds ord imod fjenden. Til gengæld for den hårde strid, som den kristne hele livet igennem må udkæmpe, vil han ved tidernes ende blive belønnet med "herlig Seier" og "liflig Hvile" (s. 13). Grundtvig beskriver endetiden med Johannes' Åbenbarings malende billeder af evig frydesang og vinkende palmegrene (hhv. s. 6 og 19).

Grundtvig og Mynster står i disse to prædikener meget langt fra hinanden i synet på, hvad der bør være den kristnes sindelag og handlemåde. Hos Mynster er den sande kristne en sagtomdig fredssøger, hvor han hos Grundtvig er en Herrens "Stridsmand" (s. 20).